

مطبعه و محل اداره :

جمال اوغلنده امنیت
مندوفی جواوندہ
شکول یقوشندہ
۲۵ نومبر

مجلت لکھنؤ

۱۲۱۶

سلکمزہ موافق آثار
جدیدہ مع الممنونہ
قبول اولنور

درج ایسلہین آثار اعادہ اولنار

ریسہ ، فلسفہ ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاسیات و بالخاصہ احوال و شئون اسلام و دین و ملت ابرو و ہفتہ درہ بر نشر اولنور .

آبونہ بدلی

صاحب و مؤسسی :

در سعادتندہ نسخہ سی ۵۹ پارہ در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تاسیسی

قبیلہ دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسہ سنوی
۲۰ عروش فضلہ آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنہ لکی	التی آیلنی	غروش
ممالک عثمانیہ ایچون	۶۵	۳۵
روسیہ	۶۰۵	۳۰۵
سائر ممالک اجنبیہ	۱۷	۹

یدنجی جلد

۱۲ شوال ۱۳۲۹ پنجشنبہ ۲۲ ایلول ۱۳۲۷

عدد : ۱۶۱

حالی نصیب ایتمه‌ین نظام عالم اوکنده ، مقدرات اوکنده میرلدا ایتمه‌لم .
فیرطنه‌لر ، قارائلق افکار آراسنده ، هر آن قایالرہ چاریمق تهلکهلری
موجودکن بیله ، — بتون امیدسنزلکله رغماً — ینہ المزدن
دومنی ، کورکلری بر اقایالم ..

دائماً امید سلامت .. اک بیوک تشوشاتی : حکمت و حقیقت ؛
اک مدھش مهالکی : شجاعت و ثبات ازاله ایدر ؛ سله طوفان
آرقه‌سنده بر معجزه خیرکار نمایان اوله‌بیلیر . وطن محو اولسه‌بیله ،
خرابه‌زار وطن آلتده‌قالسه‌ق بیله ، اونی قورتارمق ایچون‌هیج‌بر
فدا کارلقدن چکنمه‌یشمز بزه اک شرفلی تسلی در .

شیمدی ، احتمال ، — هم حب وطندن ، حریتدن ، بر قاج
کشینک کوکلنده قالار فضیلتدن بحث ایدلسین ، همده هر حرکت
بونک عکسی ظهور ایتسین : خیانتلر ، عدالتسنزلکله ، باشمز
مصیبتلر یاغدیوان اخلاقسنزلقلر یول آلسین ، نه فائده ! —
دیه‌جکسک .

أوت ، طوغرو ، فقط ، دوشونکه : انسانلر فلاکته سعادتدن
زیاده متحملدرلر .. بز ، بولندیغمز یرده محافظه وجدان ایدلم ، اک
اوافق موفقیتدن سرمست اوله‌رق حیثیتیزی اونوتمایلم .. اگر
اعتقاد ایتدیکمز قوانین اخلاقیه‌دن ، قوانین دینیه‌دن فک استناد
ایدرسه‌ک سعادتلرمز ، شبهه‌سز ، تزلزله اوغرار ، یوقسه‌بزی بر
دور حضوره آتلاته‌جق فلاکتلردن نیچون احتراز ایلیلم !

هر عنصر بو طور اغشک اولادی ، بو طور اقدہ طوغمش ،
بو طور اقدہ اوله‌جک .. بزدن ضعیف اولانلرک حق حیاته حرمت
ایتیه‌جک اولورسه‌ق یکی خطالره دوشرز .. مغرور و نخوتگیر
حرص جاهی آتالم .. دون اسارتدن قورتاردقلرمزی ، بوکون
کندیغمز اسیر ایتیه‌لم .. اونلر ، هایدی بزم کبرمه‌س چیقارماسینلر ؛
فقط بزم حرصمز اونلریده حریص ایدر ، هپسینی دشمن ایدر ،
عدالتسنزلکله دوزر دولاشیر بزه اجرای عدالت ایلر . کوزلرمزی
آچهرق تصحیح اخلاق ایدہ‌جک یرده مرحمتسز طاوورانیر ؛
عظمتیزی ، مملکتک حشمت تاریخیه‌سنی طاشیان خلقی جبر و شدتله
آزمکه قالدیشیرسه‌ق : قیریلاز قوللر ، ردن بر ، بزی فیرلاتیر ..
کندیغیزی اهالی‌یه قارشنی دکل ، اهالی‌یه باشقه ملتله قارشنی مظفر
ایدلم .. قلیلمزده کین ، حيله ، انتقام ، ریا ، اقبال پرستی حسلری
بولوندقچه ، کنیدی کندیغیزک دشمنی بز ..

بعضاً دوشونیورم : بزی شوقالقدن کیم خلاص ایدہ‌جک؟ —
دیورم . یالکیز بر کله ، قارشیمده ، لایتغیر بر هیکل نورانی شکلنده
یوکسه‌لیور : دین .. کوزلرمز باغلی اولسه‌بیله ، المزدن
طوتان بو حقیقت بزی اوچوروملردن کچیرر ، ایچمزمده کی
اویوشمش روحلری صارصار ، قالدیرر ... آرتق هرکس ، سعادت

اختلافیوران یتر ... چونکه محو اولیورز . بو فیرادلری کوش
اعتبارہ آله‌جق ، بو ایکله‌ین قلبی دیکلیوبده عبرت آله‌بیله‌جک بر
اسلام قافاسی ، بر اسلام وجدانی یوقی ؟ یوقی .. ایواہ ، محو و
اضمحلالمز مقرر و محقق ، اوله‌ایسه بوندن خلاص اوله‌نک چاره‌یی
یوقدر .

بر زمانلر عرب قیصر اقلرینه مظفرانه بینان جوانمرد اسلاملر ،
اک‌صوکر مغلوب و اسیر اوله‌جق اوله‌می ؟ .. یا ، دین مبین اسلامک
سزه امانت ایتدیکی مدینه‌یی و مکه‌یی .. اوکبه معظمه‌یی ده‌می تسلیم
و تقدیم ایدہ‌جکسکز ؟ یازیق ! ینده ، کویا خلافت و عربلق نامه
قالدیردیغکز قانلی ، فاجع عصیان بایراقلرینک اوچنده « اضمحلال
اسلام » لوحه ماتمکیرانه‌سنک یازیلی اولدیغدن غافل اولمق .. ایشته
اک مدھش جنایتکیز بوراده یازیلیدر . یمین اختلالی .. امین اوللی
درکه نه امامه ، نده سید ادریسه بر علم و تحت استقلال قازاندیرمه‌ماز .
یا .. ایشته بو یانک صوکی دهاشدر . چونکه خلافت عربیه نامه
عثمانی اردوسنک سینه جلادته آتیلان قورشونلر ، بالعکس تاج
خلافتی پارچالامقده ، یالکیز پارچالامقده دکل ، عالم اسلامی کسکین
بر اوچورومدن آشاغی یوارلامقده در . او اوچوروم که آدی :
اندراسدر ! حذر !

عزیز عونی

صنعا

مملکتی قورتارمق ایچون [۱]

— ۱ —

قاردشم ، عاقبت وطنی دوشونورکن ، صاقین نومید اولما ..
حایه‌الهیہ ، بزدن اپی آدملری بر آزدها اکسک ایتیه‌جک .
خلق — ظن ایتیمکه — عقل و حکمتی چیکنه‌یه‌جک قدر فساد
اخلاقه دوشمش اولسون ؛ روح ملتی یوقلارسه‌ک ، اجدادمزک
نشانه علویتنی اونده ینہ بوله‌جق ، وکوزلریکک اوکنه یکی قهرمان ،
معظم خیاللر ، وبولره لایق مسعود بر دولت کتیره‌جکسک ..

بر طرفدن خارجک متادی تعرضاتی قارشیمده پک متأثر ، پک
مضطرب اولویورز ؛ اسارت زنجیرلری صانکه قولالرمزده جینلیور ؛
فقط یورولمایلم ، کندیغمز بیوک تسلیلر بولالم ؛ اندیشه‌لرمزه ،
کدرلرمزه اشتراک ایدہ‌جک قلبلر آریالم ؛ بو قلبلر ، امین اولکه ،
مملکتی قورتاریر ..

بلکه ، ایکیمزده ، ده‌با بختیار زمانلرده دنیایه کله بیلیردک :
طالبه‌سز دکزلرده ، مائی سهارک زیر صافنده ، لطیف روز کارلرک
بوسه نوازشیله آلدانه‌رق ، ساحله یاقلاشمق ایستردک ؛ لکن بزه بو
[۱] یونان قدیم فیله‌زوفلردن «فوسبون» ک سیاسیانه ، اخلاقی‌بیننده‌کی
مناسبتہ دائر مصاحباندن اقتباس اولمشدر .

عمومیة ك سائق یكانه سی : حقیقت دینه اولدیفی آ كلامالی . بونی بو كرن آ كلاتمق ایجاب ایدیور . فضیلتی قولایلاشدیرملی ، فلسفه یی اعظام ایتمه ملی : بوتون ملتی ، - فرد آ فرد - كندی كندینه دوشونور بر حاله كتیرملی بز . ایشته غربك سر تقوی !

مملكت ، اسیكسندن دهامرفه كوروندیكى حالده ، هیچ ریمزك سیاستده كی اشمئزاز قسوت انكیزی سیلك ممكن دكل . نیچون ؟ زیرا ، حكومت تمامیه تقدیر اهلیت ایده میور ، فضل و كاله اهمیت ویرمبور ... حال بوكه اونك نظرندر هیچ بر ذكا ، هیچ بر تشبث ، اوزاقلاشامالی ، وظیفه من اولمیان شیدلره اشتغالز اصل پایه جنمزی بیلمه ممكن نشأت ایتیورمی ؟

مع مافیه ، امور وطنی كرك مناقشه ، كرك -ل ایچون چاره لر احضار ایلر كن دائما منتظم بر صره ، بر اصول تعقیب ایتك لازم دره مرض استسقایه اوغرامش بر خسته جلب اولنان طیب ، اكر اوئی یالكرز بانیویه قریمازنی توصیه ایدرسه ، بوندن هیچ بر تبیجه جیقمساز . بو حكم ، قی دكل ، هذیان در ، وجود بشری تدقیق ایتمه دن اول « بن دوكتورم » دیمكه جسارت ایده بیلمیزی ، البته - خایر . طبق بونك كی احوال عمومیة مملكتی ده تشریح ایدرجه سنه تحقیق و معاینه ایتمه لی ، مرعوضوك وظیفه سنی تعیین ایله ملی ، مناسباتی بولمالی ، بعده مرعلاجك خاصه سی ، فضیلتی ندر ، اوكرنملی بز .

فن سیاست : طب حكومت در . بوده دیکری كی معلومات و مراقباته محتاج در . - عجبا انسانر نهدن ، حریت فطرته لرینی ترك ایدرك بر حكومت ، بر دائرة حرکت تأسیس ایدیورلر ، نهدن كندیلرینی اداره ایده جك آدمار آریبورلر ؟ بونلری دوشونلم .. بر آز اساسات خلقته حصر تفكر ایدلم .. شرائط سعادت ، منابع احتراصاتی آ كلالدفدن صوكره ، احتیاجات حقیقه لری كمال وضوحه تحدید ایلیم : بوتون فلا كتلر مترك مسیبی اولان ساخته . صنعی احتیاجلردن وارسته قالالم .. یوقسه ، بولا جفمز دوا مرض اجتماعی مزی یا هیچ شفا یاب ایتمز ، یا خود بر طرف تطبیق ایدركن دیگر طرفی تخریب ایلر .. انسانلری آلداتمق صنعتیه : اونلری مسعود ایتك صنعتی آلد ایدلمش اولماز . اكر خولیائی بر سعادت آرقه سندن - كوله كه مزی قووالار كی - قوشارسوق ، آیا غمزك آلتسده كی جوقورلره یووارلانیر ، كیده رز ..

یالكرز حال حاضرله مشغول اولمق ده بی فائده در ، چونكه زمان كچور ، حال دائما استقباله منقلب اولویور . امللر ، حركتلر بوكونه عائد قایلرسه امیدلر آلدانیر . تصورلرمن تارمار اولور . بافكرز ، دونكی سا كن هوالر ، بوكون فصل فیرطنه لر حصوله كتیردی ! بونك ایچون بوكسه له لم ؛ فیرطنه لر ك ، طالغه لر ك یتیشه میه جکی قدر بوكسه له لم ..

بوراده ، بر سؤال مترد صورابیلیرسكز :

— مسائل مهمه ك جریانی متصل تبدیل ایدن وقوعات آراسنده ، ثابت ، قطعی ، لایتغیر قواعد اداره وضع ایتك قابل مبدر ؟

— های های ؛ چونكه طبیعت بشریه لایتغیر قوانینه مربوط در بتون مسئله لر بزم هوسساتمزه تابع اوله رق رنكدن رنكه كیرر ؛ بو تحولانك قوانین اصلیه ایله مناسبتی یوقدر .

تكرار بر شبهه معترض وارد خاطر :

— شو ادعا ، ملت لر كوزدن كچیریلیرسه استقامتدن ساقط اولویور : انكیزلر ، فرانسلر ، روسلر ، ژاپونلر .. هپسی باشقه شكل حكومت عرض ایدیور ؛ حتی تشكلات عرقیه بیله مختلف ؛ صوكره بونلر ك ایچنده ده عمومیته بکزمه مین صنفلر موجود . هپسك غایه املی آری . بوراده حریتی ، او بر طرفده مطلقیتی ترجیح ایدنلر وار .

دیمك ، قواعد سیاسیة تحولات اجتماعیه تابع ، وو ، ضروری . اوت ، طوغرو ، لیكن بوقاعده لر طرز تطبیق لرنده دكیشیلرلر ، هر كندینی آلداتانك خطای عینی دكلدر . صوكره هر كس راه سعادتك عین نقطه سنده بولماز . صاقین ، سعادت ، هر كسك قابلیت تلقیسنه كوره متحول در ، ظن اولنماسین . كیده جکی یری . صوروب ، اوكرنمهدن یوله جیقان بر سیاح تخیل ایدلم : طبیعی ، بر آز صوكره شاشیره جق ، یا كلش جمعیتلره صاباجق ، ایلر یله مسنه ممانعت ایدن بولنارسه ازوب ، كچه جك ؛ بولنورسه ، آزیله جك .. نه اولورسه اولسون نتیجه ده مقصدینه نائل اوله جقمی ؟ غایه سیاحتی حقنده معلومات ایدینه مدیك ایچون - خایر ! - ایشته ، بتون ملتلك خطاسی . هپسی بیک درلو مشقتلره قاتلانهرق ، سعادتق آرار و كندیلرینی بالاغفال سوروكله یین مبهم اندیشه یه ده (سیاست) نامی ویرلر .

لاسه ده مون ، واضع قانون « لیکورك » دن اول نه حالده ایدی ؟ بتون اسپارطه لیلر سعادت حقنده باطل فكرلره دوشمشلر : قراللر بر بیغین اسیری كمال شدتله اداره ایتك ؛ زنكینلر ، خلقی صومق و قانونی صایماق فرض ایدیورلردی . نظامات واوامر : حرص جاه ، طمع ، غضب و انتقام كی حسیاتك بر آرایه كلمسیله اورته به جیقوردی .

« لیکورك كلدی : وطنی خطالردن یواش یواش تنزیه چالیشدی ؛ مقصده ، ظلم ایله ، آنا رشی ایله وارمق قابل اوله میه جفتی ، بالعكس بونلر ك جوار دشمنره مساعدته هجوم ویرجكنی تفهیم ایله ، نهایت بتون مملكتی طریق حق و سلامته ابصال ایلدی .

اس الحركاتی غایت بسیط ایدی : افكار باطله یی دكل ، طبیعتی تدقیق ایتك ؛ قلب بشر ك المعوج كوشه لرینه نفوذ ایده ، انسانلر ك نه ایستدكلرینی ادراك ایله مك .. بوسایه ده اسرار ربانییه ده كشف ایتمشدی . تسطیر ایتدیكی قانونلر : منع احتراصات ایله ، قوانین عقلییه قبولدن عبارت در . ایشته اساس لایتغیر .

مات سور وکلیر ، کیدر .

کندیخی بیلن : نه مغرور ، نه ده سفلی یاشامالی ، عقل ایله احتراصاتی یکمهلی ، عقل ایله حس طمعدن ، اسرافدن ، عطالتدن ، ظلمدن تنزیه قلب ایتدلی . انسانلرک یالکز حرکت محترصلریه چیزلش تاریخ صحیفه لرینی او قویکیز ، عجباً مفترس حیوان سورولردن نه فرق بولورسکیز . ملترک صفحات حیاتی تدقیق ایدیکیز : دائماً شکل سیاسته کوره مسعود یاخود بدبخت اولدقلرینی آکلایه جقسکیز .

سینات جیوغالدقجه فلاکت آراتار . بوکون اوزریمزه بیغیلان مصیبتلرک مسببی اصلاً طالع دکدر : بارا حرصی ، حب وطنی بوغارسه ، سفاهت هرکسی وظیفه سندن آلاقورسه ، حظوظات سفیلانه روحلرمزی یورارسه طبیعی نتیجه : هزیمت عمومیه در . ذاتاً وطن براتحادکاه فضائل در . فضیلت سقوط ایدینجه وطن منقرض اولور : بوبرحقیقت مثبت . بتون اختلاللرک روحانی یوقلایکیز ، قتالعه قارشى عصیان وطمیان بولاجقسکیز .

« منزه یلانچی سعادتلر وعد ایدن احتراصاتدن وازکچیکیز ، اونلرک مغفل سوزلری برآزصوکره جلاذکیز اوله جق ، سزی اسیر ایده جک . » کی احکام عالییه دیکلیهرک اصلاح نفس ایدنلر ایچون اختلاله لزوم تصور اولنورمی ؟

عقلکیزی استجواب ایتمه دن اول احتراصاتکیزی صوصدوریکیز . . شبهه یوق که ، اوزمان وظائف انسانیه کز ، خط حرکتکیز بتون وضوح وکالیله تظاهر وتعیین ایده جک .

عثمان فخری

اسلامده فن و فلسفه

بکین نسخه دن مابعد

عائد آتاردن بزه قدرانتقال ایده بیلنلرده : اسلاملرک ترقیات فکریه لرینی تقدیر وتخیل ایتدیره جک درجه ده بر قوتی حائر بولیفیورلر .

۱۱۰۰ تاریخنده بر حیات اولان (الحازن) بویوک مؤلفلردن معدوددر .

الحازنک ترجمه حیاته دائر اولان معلوماتلر مع التأسف بک ناقصدر . بو محترم داهینک اسپانیا و مصرده اقامت ایتمش اولدیغنی ظن وتخمین ایده بیلیرز .

مبحث ضایعه دائر یازمش اولدیغنی اثر قیمتدار لاتجیه ترجمه ایدلدکن صوکره درکه الحازنک قیمت علمیه سی آوروپا محافل فیه . سنده بحق تقدیر وتخیل ایدلدی .

قدیم یونان حکما سنک طبیعت رؤیت حقنده کی یا کلاش فکرلرینی ایلک دفعه اوله رق تصحیحه موفق اولان ذات الحازندر .

احتمال که بعض کنجیر : « - عقل وحکمتک استلزام ایتدیکی قانونلر نه دن عبارت ؟ هم نیچون احتراصاتی یکمه جالیشمالی ؟ جمعیه حیات وحرکت ویرن احتراصات دکلی ؟ طبیعت بزه (سعادت) دیه بر غایه کوسترمش . . . کاه شطارت ، کاه ألم ایچنده دائماً اوکا طوغرو قوشویورز ، بر شیئک بزی صورت رد وقبولنه کوره اوکا یا قلاشمق ، یاخود اوندن اوزاقلاشمق ایجاب ایدیور . طبیعته استناد ایدنلر نیچون یا کلاش بر یوله صاپمش اولسونلر ؟ احتراصاتلر محاسن کاتمزدن اول طوغان بر اثر طبیعتدر . عقل الک امین رهبر ایه نیچون بزی اول طوغرو یوله سوق ایتبور ؟ اگر طبیعت انسانه قوانین عقلیه اطاعتی امر ایدیورسه ، نیچون هر کس حقنده طرفدار مسارات طاورانیور . یوقسه طبیعتده بعض آلاقلر ، ریاکارلر کی ضعیف ، قورقاق ، بحریکسزمی ؟ هر کس کندی عقلنی بکنمش ، هر کس : عقلم وار . دیور . او کیمسه ده یوق . یالکز اسارت ، حزین والیم بر اسارت ، احتراصاتکده بزی حکمنه رام ایتکدن باشقه قوتی موجود دکل « فکرنددرلر ، بوخطای اعتقادی اگر فکردن قلبه قدر نفوذ ایتمشه آرتق فضیلت آراماملی . انسانه کنجکدن سفسطه لر بیله حقیقت کی کورونور ، احتراصاتلری فلسفه ظن ایدرز ، صوکره تدقیق وتتبص سایه سنده اومطالعاتک سقامتی آکلاشیلر ، عقلک تلقین ایتدیکی قوانین اصلیه قبول اولنور ، اووقتده غائب ایدیان زمانلرله ، اعتقاد قاپیلهرق ایشله بیلن قباحلرک ندامتی بزی معذب ایدر .

قاردشم ، امین اول که ، جناب حق همیزی صاف قلبلرله خلق بویوردی ، بو همدیه قیمتداری بز تلویث ایدیوروز . اگر عقل باطلسه ، فضیلت بر کله بی فائده ، بر کله بی معنا قالیر . فضیلتی انسانیتدن رفع ایت : قاپلانلری انسانلردن دهاتهله کسز ، دهآ آیریتدیجی بولاجقسک . آرتق ، حقیقتلره کوزلرمزی قیامیه لم . بر حکومت دکل ، بر مدنیت بیله احتراصاته آلت ایدیلنجه سوز ، محو اولور . . . فنالقلر آلتده خلقی بوغار ، پارالار . . . حال بوکه دائماً عقله مراجعت ایدن حکومت سعادتی منافع عمومیه ده آرادیغی ایچون رأسکارینه خیر خواه ، فضیلتکار آدمیلری کچیریر . اونلره امنیت ایدر . اگر بر دولت کندی منفعتلردن باشقه بر شی کورینلرک هوسلری اوغرنده جمعیتک روابطنجیه سنی قویارآنلرک الله دوشمرسه ، اضمحلال دیشلرینی غیبرداتیر . . افراد آراسنده تأمین اتحاد ایدن ایلک . فنالقی آرایه کیرنجه بی سود اختلافاته میدان ویرر ، خلقک بر قسمی اندیشه کار براقیر . چونکه احتراصات نظرنده هیچ برقدسیت محافظه موقع ایده مز . محاربه لر ، جنایتلر ، خیانتلر ، وحشتلر ، عدالتسزلکلر ، آلاقلقلر ، اخلاقسزلقلر . . . هپسی احتراصاتک بر مشعله مظفرتی در . . بو مشعله یانار یا نماز ، سکونت ، حضور وجدان ، سعادت کی فضائله وجود ویرن عقلک بتون بتون ایزلری قارانقلره کومولور . بو ایزلرک آرقه سندن ده قوجا بر